

l'entrevista

DIVINA CAMPO

Fotògrafa jubilada

“S’ha de buscar la naturalitat, fer la foto sense buscar somriures ni artificis”

PERE M. GILART

Quan la mare de la Divina Campo (Lleida, 1931) i els seus fills ho tenien tot preparat per exiliar-se a Mèxic des d’un camp d’internament a França, van rebre la notícia que el seu pare no havia mort en una batalla a Terol, sinó que l’havien fet presoner per haver format part de l’exèrcit roig. Després d’anys de peripècies, la família es va establir finalment a Osca, on el seu pare va obrir un laboratori fotogràfic. L’any 1954, amb tan sols 22 anys, la jove Divina va sortir de l’estudi per començar a fer retrats a domicili, reportatges de noces i altres esdeveniments socials, però sempre sota la firma de qui era el seu pare, Mariano Campo. Només quatre anys més tard, la Divina va casar-se i va posar punt final a aquella activitat com a professional. L’any 2016, però, aquesta veïna d’Alpicat va cedir més de 17.000 imatges a la fototeca de la Diputació Provincial d’Osca, i des d’aleshores fins avui la seva valuosa obra està sent catalogada i estudiada. El seu llegat ha sortit dècades després de la cambra fosca on es trobava i s’ha situat on es mereix, en reculls gràfics, arxius, exposicions i museus.

La seva obra va mantenir-se en l’anonimat durant gairebé mig segle. Com va sortir a la llum?

Un dels meus fills, aficionat a la pintura, va parlar-li de mi a una companya galerista, i ella ho va posar en coneixement de la fototeca de la Diputació d’Osca. Els tècnics van quedar aclaparats al veure l’extens i preuat material que documentava la vida quotidiana de la ciutat aragonesa durant la postguerra. Després d’aquell contacte, vaig decidir cedir-los

“El fet de ser dona em va permetre acostar-me a altres dones i nens i retratar-los amb molta més espontaneïtat i naturalitat”

milers de fotografies. Arran d’això, m’han fet entrevistes i reportatges en premsa i televisió, i ha sigut ara quan m’he adonat que té un valor immens més enllà del que considerava una feina i una diversió.

Va ser la primera dona a l’Alt Aragó que va irrompre en una professió eminentment masculina. ¿Va trobar moltes portes tancades per aquest fet? Més aviat poques. Imagina’t, amb 22 anys, amb els meus talons, les meves fal-

dilles, els meus bombatxos, la meva desimboltura al llom d’una motocicleta... Molta gent em trucava per fer reportatges i retrats, la veritat és que no ens acabàvem pas la feina. Això sí, fins i tot vaig haver de convèncer un capellà perquè em deixés pujar a l’altar durant una cerimònia, ja que n’hi havia d’altres que sí que em deixaven. El fet de ser dona, d’altra banda, em va permetre poder-me acostar a altres dones i nens i retratar-los amb molta més espontaneïtat i també naturalitat.

Què hi podem veure en el seu extens fons d’originals? Com definiria el seu estil?

Vaig rebre encàrrecs publicitaris per fotografiar moltes empreses i entitats d’Osca dels anys cinquanta, com la Sociedad Deportiva Huesca, el magatzem de gales Loste o les activitats que feia la secció femenina. També vaig plasmar festes, esdeveniments socials i puntualment vehicles sinistrats; en definitiva, fotos de tota mena. Diuen que tinc un estil espontani, semblant al neorealisme italià, que mostrava la vida de la postguerra sense impostures ni filtres.

La seva carrera va ser molt curta, de només quatre anys. ¿Per quin motiu no va optar per seguir fent fotografies com a professional?

L’any 1958 vaig casar-me i per la feina del meu marit, el Miguel, vam marxar a viure a Guipúscoa. Si no m’hagués casat o si hagués continuat vivint a Osca, no hauria deixat de banda aquesta feina tan bonica. A partir d’aleshores, aquesta tasca va quedar reduïda en l’àmbit familiar. Als anys seixanta ens vam traslladar a Lleida i des d’aleshores sovint visitem Osca i tots els bons amics i familiars d’aquella època.

Quin consell ens donaria a l’hora de fer fotografies?

A la meua neta, que ha estudiat fotografia, sempre li dic que ha de buscar la naturalitat. Quan els vegis, pam! Dispara, ni demanar que somriuguin, ni que facin cares. Com si la càmera no existís. Però avui en dia és diferent, amb els mòbils es fan moltes fotos, molt preparades. A més, a mi m’agrada tocar les fotografies, treure la caixa i veure-les.